

NÁVOD K OBSLUZE

hlavní oddělení potřebních pro domácnost

012

elektro, radio

hlava

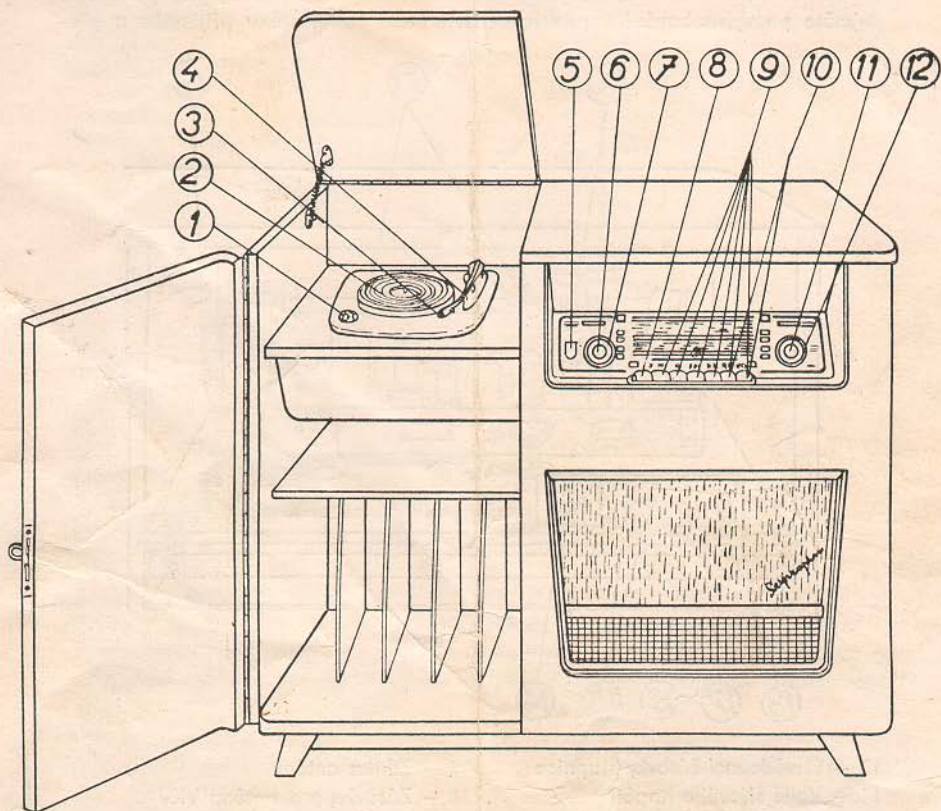
9. května 9, tel. 2865

HUDEBNÍ SKŘÍŇ

SUPRAPHON

LE 61

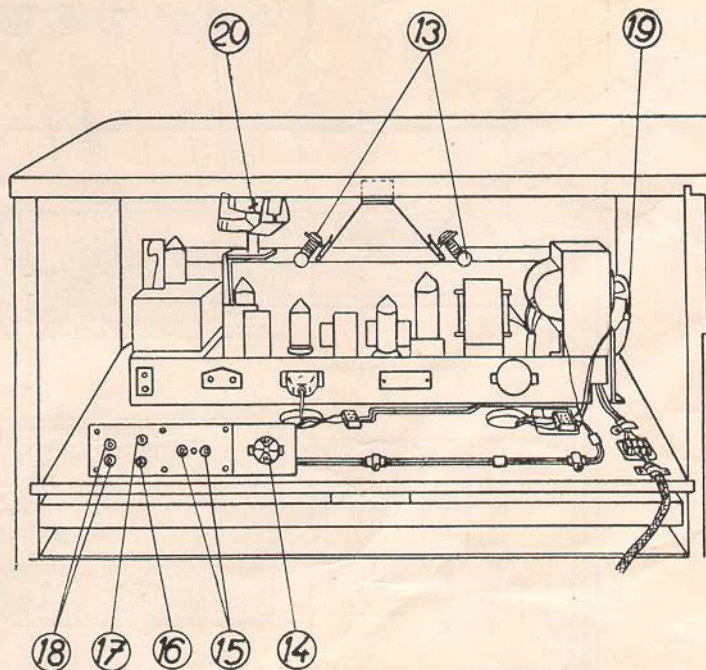

- 1 – Radící knoflík
- 2 – Taliř s gumovým kotoučem
- 3 – Otočná hlavička přenosky
- 4 – Přenoska
- 5 – Indikátor ladění
- 6 – Regulátor hlasitosti

- 7 – Tónová korekce
- 8 – Vypínací tlačítko
- 9 – Tlačítka vlnových rozsahů
- 10 – Gramopřepínač
- 11 – Ladění ve vlnových rozsazích KV, SV, DV
- 12 – Ladění ve vlnovém rozsahu VKV

PŘIPOJENÍ

Síťové napětí. Hudební skříň SUPRAPHON-LE 61 lze připojit na síť proudu o napětí 120 nebo 220 V a kmitočtu 50 c/s. Nežli přístroj připojíte k síti, sejměte po vyšroubování 2 přídržovacích šroubů zadní stěnu přijímače a pře-

13 – Osvětlovací žárovky stupnice	17 – Zdířka antény
14 – Volič síťového napětí	18 – Zásuvka pro anténu VKV
15 – Zásuvka vnějšího reproduktoru	19 – Tepelná pojistka
16 – Zdířka uzemnění	20 – Ferritová anténa

svědčte se, jsou-li všechny elektronky na svých místech. Elektronky jsou v továrně správně zasazeny do objímek; kdyby se však přes zabezpečení některá při dopravě uvolnila, zasuňte ji podle pokynů v odst. UDRŽOVÁNÍ. Potom se přesvědčte, souhlasí-li údaj voliče napětí (14) s napětím vaší sítě. Přístroj se dodává přepnut na 220 V a v případě potřeby jej přepněte na 120 V tak, že povytáhnete kotouček voliče napětí, otočíte tak, aby označení „120“ bylo nahoře a opět jej zasunete. Hodnota napětí na voliči musí být viditelná i při namontované zadní stěně příslušným otvorem. Tím je přepnut celý přístroj a můžete zadní stěnu opět nasadit a přišroubovat. Teprve potom smíte přístroj připojit zasunutím přívodní šňůry do síťové zásuvky.

Anténa a uzemnění. Přívod antény se zasune do zdířky (17), označené Ψ . Výkon přijímače závisí do značné míry na anténě a do jisté míry na uzemnění. Nejvýhodnější je vnější anténa umístěná na volném prostranství co nejvýše. Její délka včetně svodu nemá přesáhnout 25 m; pokud se v oblastech zamořených poruchami použije svodu stíněného, má být vlastní anténa o jeho délku delší. Anténa nemá být v blízkosti zdrojů poruch (elektromotorů, silnoproudých nebo telefonních vedení), kovových okapných žlabů a rour a svod uvnitř místnosti má být co nejkratší. V nouzi nebo ve zvlášť dobrých příjmových podmínkách postačí někdy jako pokojová anténa i kus drátu nebo přívod uzemnění, který se pak zasune do anténní místo do uzemňovací zdířky. Pro střední vlny je vestavěna ferritová anténa; tuto výhodu použijete tehdy, když máte rušený příjem jinou rozhlasovou stanicí. V tomto případě odpojitě venkovní anténu a anténu natočíte tak, aby rušení bylo minimální.

Normálně se přívod uzemnění připojuje do zdířky (16) označené \perp . Má být proveden z měděného drátu (min. 1,5 mm²) a veden co nejkratší cestou k uzemňovací desce nebo trubce, nebo k vodovodnímu potrubí, kde má být připojen dobře přiléhající svorkou. Anténa pro VKV se připojuje do zdířek označených (18). Nejlépe se hodí dipól s přívodem o impedanci 240 Ω. Při dostatečně silném příjmu je možno použít dipólu, který je umístěn ve spodní části skříně.

Vnější reproduktor se připojuje do reproduktorové zásuvky (15) a má mít impedanci asi 5 Ohm.

OBSLUHA

Tlačítkový přepínač (uprostřed pod stupnicí). Přijímač zapnete stisknutím tlačítka vlnového rozsahu, ve kterém pracuje žádaný vysílač. Po zapnutí přijímače se osvětlí stupnice a asi za 50 vteřin (až se nahřejí elektronky) je přijímač připraven k provozu. Při změně vlnového rozsahu, nebo má-li být přijímač přepnut na provoz s gramofonem, stačí pouze stisknout příslušná tlačítka. Stisknuté tlačítko (ve sklopené poloze) určuje nad ním označený, zapnutý vlnový rozsah.

Přijímač se stisknutím příslušného tlačítka přepíná na tyto vlnové rozsahy:

VKV	66–73 MHz	
KV I	12,4–23 MHz	(24,2–13,4 m)
KV II	5,75–12,4 MHz	(59,2–24,2 m)
SV I	911–1605 kHz	(329–187 m)
SV II	520–911 kHz	(577–329 m)
DV	150–290 kHz	(2000–1030 m)

Přijímač vypnete tlačítkem s označením „VYPNUTO“, které se po stisknutí vrací do původní polohy.

Regulátor hlasitosti (levý malý knoflík). Hlasitost přednesu se řídí levým knoflíkem, označeným „HLASITOST“. Otáčením ve směru pohybu hodinových ručiček reprodukcí zesilujeme.

Ladění (pravý velký knoflík pro VKV, pravý malý knoflík pro ostatní rozsahy).

Jsou-li elektronky zahřátý a zvolen žádaný vlnový rozsah, nařídte otáčením knoflíku stupnicový ukazatel tak, aby se kryl s políčkem nebo aby ukazoval přibližně vlnovou délku žádaného vysílače.

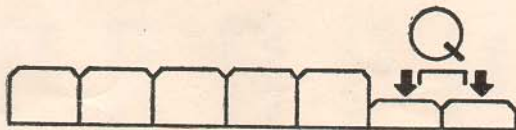
Jemným otáčením ladícího knoflíku v obou směrech opravte vyladění podle optického indikátoru (magického oka) vlevo ve stupnici, aby přednes byl co nejlepší a měl co nejvíce hlubokých tónů, bez ohledu na to, zda stupnicový ukazatel kryje přesně střed značky. Přijímač je přesně naladěn, je-li vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami ukazatele vyladění co nejmenší. Je-li při ladění knoflík regulátoru hlasitosti vytočen zcela doleva, je ladění tiché bez vedlejších šumotů. Na krátkých vlnách pracují téměř všechny vysílače v pásmech označených na stupnici políčky. Poněvadž na těchto pásmech je ostrost ladění podstatně větší než na středních nebo dlouhých vlnách, nutno při ladění otáčet knoflíkem velmi jemně.

Tónová clona. Levým velkým knoflíkem (7) můžete (podle svého vkusu) plynule zdůraznit nebo potlačit vysoké tóny v reprodukci. Otáčením doprava se zdůrazňují vysoké tóny a využívá se plný frekvenční rozsah, což je důležité zejména při příjmu VKV. Otáčením knoflíku doleva vysoké tóny zeslabujeme.

Příjem krátkých vln. Na krátkých vlnách lze přijímat vysílače z velkých vzdáleností za poměrně malého rušení příjmu atmosférickými poruchami, které zvláště v létě znemožňují poslech na středních a dlouhých vlnách. Příjem na krátkých vlnách není však tak stálý a spolehlivý jako na vlnách delších. Jsou dny, kdy je příjem velmi špatný a jindy opět předčí veškerá očekávání. Rovněž podmínky příjmu na různých pásmech se velmi liší. Vlny kratší než 20 m (pásmo 16 a 19 m) jsou t. zv. vlny denní. Vysílací stanice, pracující na těchto vlnách, můžete nejlépe přijímat na velké vzdálenosti, je-li dráha jejich šíření převážně ozářena denním světlem.

Vysílače s vlnovou délkou mezi 20 až 30 m (pásmo 25 a 31 m) jsou dobře slyšitelní jak ve dne, tak i v noci. Vysílače s délkou vlny nad 40 m (pásmo 41 a 49 m) jsou t. zv. vysílače noční a jejich příjem je možný na větší vzdálenosti, není-li dráha, kterou musí překlenout, ozářena denním světlem.

Přehrávání gramofonových desek. Přijímačem lze přehrávat jak gramofonové desky standardního typu, tak dlouhohrající desky. Stačí přijímač přepnout stisknutím tlačítek pod označením Q (podle obrázku) a nařídit podle libosti hlasitost a zbarvení reprodukce.

Gramofon se spouští mírným vykývnutím přenosky doprava. Otáčející se talíř nebrzdíte ani nezastavujte rukou. Požadované otáčky nastavte otáčením řadičho knoflíku (1) podle označení na masce pod ním. Knoflíkem se musí otáčet vždy doprava (podle šipek); násilným zpětným otáčením se může poškodit převodové ústrojí. Řadit můžete v klidu i za chodu gramofonu. Při delších provozních přestávkách doporučujeme otočit knoflíkem do některé mezipolohy.

Otočnou hlavičku přenosky (3) natočte pro standardní desky (78) vpravo k zelené značce, pro dlouhohrající desky (45, 33 $\frac{1}{3}$ a 16 $\frac{2}{3}$) vlevo k červené značce. Použitím nesprávného hrotu poškozujete jak hrot, tak zejména desku. Přenosku kladte na desku po roztocení talíře opatrně, aby se nepoškodil křehký a jemně broušený safírový hrot. Z téhož důvodu nepřehrávejte prasklé nebo jinak poškozené desky.

Po přehrání desky se motorek působením samočinného rychlostního vypínače zastaví bez ohledu na průměr výběhové drážky. Rychlostní zastavovač reaguje ovšem i tehdy, chcete-li přenosku nasadit blízko u středu desky. Pro přehrávání abnormálních desek (např. „pohlednicových“) se musí přístroj upravit, což svěřte jen odbornému závodu.

Umístění hudební skříň je nutno věnovat určitou pozornost, aby se plně využilo vlastností reproduktorové soustavy. Nejvýhodnější je postavit ji co možno do středu volné stěny a její boční stěny s maskou výškových reproduktorů musí být volné. Je samozřejmé, že ani před předními reproduktory nemá být žádná překážka, která by bránila přímému vyzařování zvuku.

UDRŽOVÁNÍ

Vaše hudební skříň byla před odesláním pečlivě vyzkoušena a při správné obsluze plně uspokojí. Kdyby však mimo nadání správně nepracovala, postupujte takto:

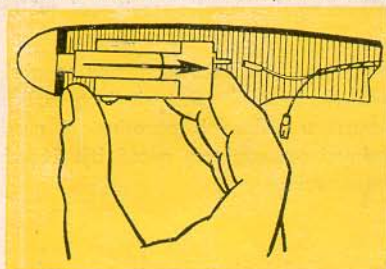
1. Především se přesvědčte, není-li vypnut proud v síti a je-li vidlice přírodní šňůry správně zasazena v síťové zásuvce.
2. Přesvědčte se, je-li stisknuto správné tlačítko, tj. pro poslech rozhlasu tlačítko (9), pro gramofonovou reprodukci tlačítko (10).
3. Přesvědčte se, je-li správně natočena hlavička přenosky a funguje-li přenoska (opatrným příčným drhnutím prstu o hrot).
4. Vytáhněte síťovou vidlici ze zásuvky, sejměte zadní stěnu přijímače a zkontrolujte, nevyskočila-li tepelná pojistka (19). Je-li pojistka porušena, je pravděpodobné, že v přístroji došlo k větší poruše, vyžadující odbornou opravu.
5. Všimněte si, žhaví-li všechny elektronky, což je jednak viditelné, jednak zjistitelné podle oteplení baňky. Nežhaví-li některá, zkuste, je-li řádně zasunuta v objímce. Elektronka, která se neohřeje ani po několika minutách, je pravděpodobně vadná.
6. Nepodaří-li se vám poruchu odstranit shora uvedeným postupem, nepokoušejte se o opravu a svěřte přístroj některé z odborných opravěn rozhlasových přijímačů a gramofonů, jejíž adresu vám udá každá prodejna gramofonů.

Výměna elektronky. Při přístroji odpojeném od sítě elektronku prostě vytáhněte. Při zasazování elektronku nejprve natočte tak, aby její kolíčky zapadly do otvorů objímky a pak ji mírným tlakem zasuňte. Nikdy jí nekývejte, aby se neohnul některý kolíček a neporušilo dno baňky, což vede ke zkáze elektronky.

Osvětlovací žárovky – dvě (13) na stínítku stupnice se vyměňují po vytažení objímky z lůžka v nosníčku. Po zašroubování náhradní žárovky se objímka opět prostě zasune do lůžka.

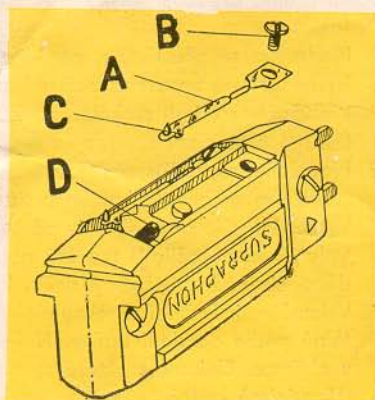
Hnací ústrojí gramofonu vyžaduje minimální udržování, protože rotor motoru je uložen v samomazných ložiskách. Stačí vždy asi po 200 provozních hodinách zcela mírně namazat řídkým minerálním olejem ložiska a čípky převodového ústrojí. Při tom úzkostlivě dbejte, aby se olej nedostal na třecí plochy převodu, neboť by působil prokluzování a poškozoval by gumové součásti.

Výměna krystalové vložky. Hroty přenoskové vložky SUPRAPHON VK 5 vydrží přehrát asi 1000 stran malé standardní či asi 300 stran malé dlouho-hrající desky. V trvanlivosti hrotů se ovšem mohou vyskytnout značné rozdíly, protože závisí na mnoha nepředvídaných okolnostech, jako na nešetrném zacházení, na druhu, čistotě a opotřebovanosti desek atd. Jsou-li hroty obehřány nebo

jinak poškozeny, nebo nepracuje-li vložka vůbec, je nutno ji z ramene vyjmout. Hlavičku přenosky natočte do střední polohy, vložku uchopte podle obrázku a mírným tlakem ji vysuňte z nosné vidlice, načež stáhněte zdířku přenoskové šňůry z kolíčku vložky. Vložku buď dejte opravit nebo ji vyměňte. Pokud jde jen o vadný hrot, můžete jej při určité zručnosti vyměnit sami (náhradní hroty pro

vložku SUPRAPHON VK 5 dostanete v prodejnách gramofonů). Držák A s vadným hrotem vyjmete po vyšroubování šroubku B a nový zasadíte tak, aby ležel uprostřed vybrání vložky a aby jeho ouška C objímala pružný výstupek D vyčnívající zevnitř vložky, načež šroubek opatrně přitáhněte. Po zasazení vložky do ramene (při tom musí střední žila přenoskové šňůry přijít na kolíček označený na vložce trojúhelníčkem) vyzkoušejte, zda hrot správně dosedá na desku. Vložka nesmí být vystavena vyšší teplotě než 40° C ani nadměrné vlhkosti, jinak je nebezpečí jejího poškození.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Provozní napětí	120 nebo 220 V, 50 Hz
Příkon	cca 60 W
Pojistka	tepelná
Otáčky talíře	78 – 45 – 33 $\frac{1}{3}$ – 16 $\frac{2}{3}$ ot/min.
Zatížení hrotů	10 g
Poloměr zaoblení hrotů:	
standard	0,060 mm
mikro	0,025 mm
Vlnové rozsahy přijímače:	
VKV	66–73 MHz*
KV I	12,4–23 MHz
KV II	5,75–12,4 MHz
SV I	911–1605 kHz
SV II	520–911 kHz
DV	150–290 kHz
Osazení elektronikami	ECC 85, ECH 81, 6 F 31, 6 BC 32, 6 B 32, PL 82
Optický indikátor ladění	EM 81 (EM 80)
Selénový usměrňovač	B 250 C 100 Siemens
Osvětlovací žárovky	6,3 V/0,3 A – 2 kusy
Automatické vyrovnání citlivosti	působí na 2 stupně
Nastavení hlasitosti	plynulé v nf. stupni
Nastavení barvy zvuku	plynulé
Mezifrekvenční kmitočet	AM – 468 kHz, FM – 10,7 MHz
Počet laděných obvodů	FM 9 + 2, AM 6 + 1
Ferritová anténa	pro střední vlny
FM demodulátor	poměrový detektor
Vnější reproduktor	5 Ohm
Rozměry	cca 1050 × 435 × 840 mm
Váha	cca 55 kg

* Na VKV pásmě uvedeného rozsahu nepracuje u nás žádný vysílač a přijímače jsou připravené pro síť VKV, která bude budována počínaje rokem 1960.

Důležité upozornění

Při jakékoliv manipulaci s přístrojem jej předem odpojte od sítě vytážením vidlice přívodní šňůry ze zásuvky!

GRAMOFONOVÉ ZÁVODY, n. p., PRAHA
ZÁVOD LITOVEL

MTZ Ol 11 58 12146